



## CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

---

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)  
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

---

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

### COMISIA PENTRU DREPTURI ȘI LIBERTĂȚI CETĂȚENEȘTI, EGALITATEA DE ȘANSE ȘI DE TRATAMENT

propune următorul proiect

#### AVIZ

### referitor la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2023 – 2027

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2023 – 2027*.

*Obiectul de reglementare* îl reprezintă aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2023 – 2027.

## CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 65 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare, în ședința din data de 10.10.2023, desfășurată în sistem hibrid, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr. 86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații:**

- pentru Obiectul specific 2.3. - *Combaterea procesului de radicalizare, a extremismului violent și a situațiilor de risc terorist* :
  - la Direcția de acțiune 2.3.2. - *Eficientizarea mecanismelor de cooperare la nivel local cu comunitatea, cu organizațiile non-guvernamentale și cu instituțiile ce au responsabilități în domeniul educației, sănătății, asistenței și protecției sociale și muncii, în vederea prevenirii și combaterii fenomenelor radicalizării și terorismului* este necesar a se adăuga și instituțiile ce au responsabilități în domeniul nediscriminării și drepturilor omului, în vederea prevenirii și combaterii fenomenului intoleranței;
  - la Direcția de acțiune 2.3.6. - *Creșterea gradului de cunoaștere, prevenire și combatere/tragere la răspundere a acțiunilor de incitare la ură în mediul online sau de săvârșire a unor infracțiuni motivate de ură, atât în cazuri punctuale/izolate, cât și în ceea ce privește stoparea unor campanii care se propagă în mod necontrolat* la Acțiunea 2.3.6.1. *Dezvoltarea unui mecanism de colectare a datelor statistice privind infracțiunile motivate de ură, precum și a unei metodologii de identificare și investigare a infracțiunilor motivate de ură* este necesar a se adăuga Poliția Română și Procuratura Generală ca și instituții care colectează date statistice, precum și o metodologie comună pentru aceste autorități de identificare și investigare a infracțiunilor motivate de ură;
- la momentul actual conceptul polițienesc din România nu doar că este depășit din punct de vedere al noilor provocări cotidiene, ci și eficiența acestuia este pusă sub semnul întrebării, dovadă fiind nenumăratele probleme pe care Ministerul Afacerilor Interne le înregistrează la categoria Ordine și Siguranță Publică;
- introducerea unor teme precum pandemia de COVID-19 ori conflictul armat din Ucraina în proiectul Strategiei Naționale de Ordine și Siguranță Publică nu pot face din esența actului unul de actualitate, având în vedere nenumăratele elemente preluate în ultimele două strategii pe care România le-a avut;
- o altă problemă este dată de întreținerea de către România a unui concept polițienesc total depășit, concept care presupune organizarea și funcționarea simultană a două forțe de poliție una cu statul civil – Poliția Română, alta cu statut militar – Jandarmeria Română, în contextul în care, pe de o parte, planul de guvernare asumat promitea eliminarea suprapunerilor de competențe, reșezarea și eficientizarea structurilor M.A.I, iar, pe de altă, în cuprinsul proiectului de strategie se subliniază ca obiectiv nevoia de aliniere la practica europeană în domeniu;
- în raportul anual de preaderare al Comisiei Europene, României i s-a impus să clarifice urgent dacă păstrează un sistem dual cu două instituții polițienești sau unul ”monist” cu o singură poliție la nivel național și să armonizeze legislația în acest

sens.2 Acest lucru nu s-a produs, România a păstrat atât Poliția Română cu statut civil, cât și Jandarmeria cu statut militar, forțe care sunt organizate în mod defectuos atât prin prisma modului în care își desfășoară misiunile, cât și asupra capacităților lor, cel mai evident și dezastruos fiind deficitul de personal.

În acest sens trebuie specificat în mod clar și fără echivoc faptul că sistemul polițienesc din România, de tip dual (Poliție civilă și Jandarmerie), sub forma în care el este organizat și funcționează la momentul prezent este unic în raport cu celelalte state europene. Faptul că România este singura țară care își are organizate astfel structurile de ordine și siguranță publică din România nu este deloc demn de laudă, nefiind un exemplu de urmat nici pentru țările cu tradiție în conceptul dual (Regatul Spaniei, Republica Portugheză, Republica Franceză, Republica Italiană) și cu atât mai puțin pentru cele cu un sistem "monist" (Austria, Belgia, Letonia, Luxemburg, Cehia, Malta, Cipru, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Slovacia, Slovenia, Germania, Grecia, Suedia, Irlanda, Ungaria) care au o funcțională o singură poliție, adesea cu statut civil. Singurele excepții de la cele două sisteme sunt reprezentate de Bulgaria, Lituania, Polonia, Țările de Jos care au forțe de poliție cu statut civil ca forțe principale, iar forțele de poliție cu statut militar (Bulgaria: Direcția Jandarmeriei bulgare; Lituania: Serviciul de Securitate Publică; Polonia: Jandarmeria Militară Polonă; Țările de Jos: Poliția Militară Regală a Țărilor de Jos) sunt fie organizate în subordinea Poliției civile, fie organizate independent, dar cu un rol mult mai restrâns decât în mod tradițional specific celui latin. Spre exemplu, Serviciul de Securitate Publică din Lituania acționează ca o forță de rezervă a Poliției cu statut civil pentru a completa resursa umană specializată în domeniul tulburărilor ordinii publice;

- practica neunitară a Ministerului Afacerilor Interne din România în raport cu celelalte ministere omoloage din U.E. este că aceea că Poliția Română este singura forță de poliție cu statut civil care nu are competență generală/absolută în domeniul Ordinii Publice, în speță spectrul de activitate este limitat doar la segmentul de menținere a ordinii publice, în timp ce Jandarmeria Română, deși contrar strategiilor în vigoare, în prezent acționează pe toate cele 3 segmente - menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, în contradicție cu planul asumat de eliminare a suprapunerilor de competențe;
- această limitare a activității Poliției Române din domeniul ordinii și siguranței publice a generat de-a lungul timpului o serie neajunsuri și deficiențe în special cu privire la structurile de ordine publică care au devenit tot mai slab dotate, pregătite și încadrate cu personal, fiind de notorietate toate cazurile în care, deși responsabile de realizarea misiunilor de menținere, structurile poliției sunt dependente de resursa umană și logistică a Jandarmeriei Române mult mai eficient organizată și mult mai

bine pregătită pe acest palier, tocmai datorită faptului că personalul militar are în competență misiuni de asigurare/restabilire;

- nu există în momentul de față nici o justificare organizatorică/funcțională/logică/profesională ori de altă natură pentru care Poliția Română să fie singura forță de poliție cu statut civil din U.E.
- Indiferent că vorbim de statele cu un conceptual polițienesc care au 2 sau mai multe forțe de poliție, fie că este vorba de cele cu sistem monist care au o unică forță de poliție la nivel național. Cele 4 state cu un sistem latin (dual), au ca principală modalitate de separare a forțelor de poliție, deși în mare parte similare ca competență materială cu câteva excepții, competența teritorială. Forțele de poliție cu personal militar fiind angrenate în realizarea asigurării ordinii și siguranței publice fiind exclusiv competente teritorial în zonele rurale;
- desigur, prin atașării pe afaceri interne ai M.A.I. s-ar putea realiza oricând o documentare temeinică pe această temă la nivelul U.E. din care să rezulte aspectele prezentate mai sus cu generalități și particularități pentru fiecare stat în parte;
- tocmai din acest motiv se impune reformarea, reorganizarea și reasezarea întregului concept polițienesc din România pe modelul unor state din U.E. performante și eficiente la acest capitol, întrucât în prezent nu se întrevide vreun orizont de timp la care Ministerul Afacerilor Interne să poată rezolva toate deficiențele pe care le înregistrează astăzi, fie că ne referim la deficitul de personal sau la utilizarea în mod inefficient a resursei umane, fie că vorbim de logistica precară, fie că vorbim de modalități legislative ori de reglementare prea multe și inefficiente ori care se suprapun sau mai rău care lipsesc. Din păcate tema reformei nu este abordată deloc în acest document programatic pentru o perioadă viitoare de 5 ani de zile, perioadă în care problemele care deja îngreunează activitatea ministerului va permite acutizarea acestora și crearea unor vulnerabilități critice.
- soluțiile care ar fi în deplină concordanță cu valorile și specificul european, dar și cu practica celorlalte țări partenere pot fi:

➤ Comasarea

Comasarea efectivelor Poliției Române cu cele ale Jandarmeriei României în vederea creării unei forțe unice de poliție, care să aibă un caracter compact și o organizare/funcționare eficientă, după modelul reformelor realizate de țări precum: Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Elenă, Marele Ducat de Luxemburg.

➤ Echilibrarea/alinierea la practica duală deja existentă la nivelul U.E.

propunem ca cele două arme principale ale M.A.I. cu atribuții în domeniul O.S.P., prin schimbul de resurse umane între instituțiile Poliției și ale Jandarmeriei, după modelul țărilor cu tradiție în menținerea sistemul dual să fie reformate pe principiul

separării competenței teritoriale. Acest principiu aduce într-un final Ministerul Afacerilor Interne pe aceeași linie a standardului european cu celelalte ministere de resort din Portugalia, Spania, Franța și Italia. Poliția Română va fi competentă teritorială în mediul urban să asigure tot spectrul de activități specifice O.S.P. fie că vorbim de menținere, fie că vorbim de asigurarea sau restabilirea O.P., iar Jandarmeria Română, pe același principiu, va deveni exclusiv competentă în mediul rural.

În concret, această reformă se va traduce prin primirea de către Poliția Română de personal specializat din partea Jandarmeriei Române pentru executarea viitoarelor misiuni de asigurare și restabilire a ordinii, fiindu-i asigurată totodată independența capacității operative. Poliția va executa toate misiunile specifice de poliție în mediul urban, iar Jandarmeria va prelua toate atribuțiile pe linia O.S.P. în mediul rural, inclusiv celor specifice poliției judiciare.

Precizăm că acest sistem funcționează în cele 4 state menționate anterior, funcționalitate care se remarcă deja prin viabilitate de zeci și chiar sute de ani. În concluzie pe această temă, România are de ales, iar existența acestor două soluții ar trebui să reprezinte un motiv în plus de analiză pentru factorii decizionali ai S.A.O.P.S.N;

- este necesar ca întregul Minister al Afacerilor Interne să fie reformat în deplină concordanță cu practica europeană. Este absolut necesar ca România să aleagă între cele 2 sisteme și să adopte unul dintre ele fără ezitare, nu se mai poate să se continue a fi susținut acest sistem „dual hibrid” (unicat în Europa), în care atât și Poliția și Jandarmeria se dublează în competențe, dar depind una de cealaltă pentru executarea misiunilor ce le revin potrivit legii.

#### **Notă:**

- La ședință au participat următorii:
  - Membri: Adrian CODREANU (B.N.S.), Marius MOTOTOLEA (CNDR), Alina-Roxana MIHAI (C.P. CONCORDIA), Ioana STOICA (C.N.S. Cartel ”ALFA), Relu-Dorin NEGRĂU (C.S.D.R.), Daniela DRĂGHICI (Sexul vs Barza), Mihnea CÂMPEANU (CNIPMMR), Florin BUHUCEANU (Agenția ”Împreună”)
- Proiectul de act normativ este însoțit de minuta Comisiei de dialog social constituită la nivelul Ministerului Afacerilor Interne

**Președinte de comisie,**

Relu-Dorin NEGRĂU

Teodora MOLDOVAN – Expert Direcția Generală Avizare

Liviu VOCHIN – Referent Direcția Generală Avizare